

Zygmunt Kotlarczyk (1917-1996) malarz, grafik, pedagog

Zygmunt Kotlarczyk urodził się w Charkowie. Studia artystyczne rozpoczął w Litewskiej Akademii Sztuk Pięknych (1940-1941) oraz na Wydziale Sztuk Pięknych UMK w Toruniu (1945), uzyskując w 1951 roku dyplom w pracowni Tymona Niesiołowskiego. Jego profesorami byli także Bronisław Jamontt i Edward Kuczyński. Od 1948 do 1961 roku pracował jako pedagog w Państwowym Liceum Technik Plastycznych w Bydgoszczy. Następnie od 1960 roku - na Wydziale Sztuk Pięknych UMK w Toruniu, gdzie został asystentem w pracowni Stanisława Borysowskiego. W latach 1974-1981 pełnił stanowisko dyrektora Instytutu Artystyczno-Pedagogicznego, a w latach 1981-1984 kierował Instytutem Malarstwa UMK. W 1991 roku otrzymał nominację na stanowisko profesora nadzwyczajnego. Do 1993 roku prowadził pracownię malarską, którą ukończyło około pięćdziesięciu absolwentów. Z uczelnią związany był nieomal do ostatnich lat swojego życia.

Od 1951 roku należał do Związku Polskich Artystów Plastyków w Toruniu, a w latach 1972-1978 pełnił funkcję prezesa Zarządu Okręgu. Aktywnie działał w „Grupie Toruńskiej” powstałej w 1958 roku.

Malarstwo, grafikę i rysunek eksponował na ponad 50 wystawach indywidualnych oraz ponad 280 zbiorowych w kraju i za granicą, w tym - ponad 70 wystawach międzynarodowych. Prace Jego znajdują się w muzeach, kolekcjach prywatnych w kraju i za granicą. Otrzymywał za nie liczne nagrody i wyróżnienia. Został odznaczony krzyżami i medalami za zasługi w dorobku artystycznym oraz działalność pedagogiczną.

Obecna wystawa prezentuje twórczość graficzną Zygmunta Kotlarczyka. Początkowo wspólnie z bratem – Józefem (1922-1994) zajmował się ilustracją i jednocześnie tworzył małe formy graficzne w technice drzeworytu, ukazując w nich sceny rodzajowe, nastrojowe pejzaże miejskie i portowe. Niezwykłą różnorodność formalną uzyskał artysta w linorytach, które układają się w zainspirowany naturą cykl wizji twórcy. Na uwagę zasługują zaliczane do technik graficznych monotypie - wysublimowane kolorystycznie i pełne delikatności. Jego twórczość graficzna to także ekslibrisy, które dedykował rodzinie, przyjaciołom i instytucjom. Swoistym połączeniem malarstwa i grafiki było tworzenie prac w technice collage'u, w których wykorzystywał własnoręcznie barwione papiery tworząc z nich abstrakcyjne przestrzenie.

Zygmunt Kotlarczyk łączył tradycję wileńską ze współczesnymi tendencjami sztuki i łączył na tyle trafnie, że Jego grafika jest obrazem myśli ówczesnego człowieka, zarówno w aspekcie indywidualnym, jak i zbiorowym.

Anna Kroplewska-Gajewska